

NORGES HØYESTERETT

Den 11. mai 2017 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matheson og Bergh og kst. dommer Kaasen i

HR-2017-928-U, (sak nr. 2017/764), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Jannicke Keller-Fløystad)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

(1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens kjennelse om å avvise anke over straffedom som for sent inngitt, jf. straffeprosessloven § 318 første ledd bokstav a.

(2) Bergen tingrett avsa 23. januar 2017 dom med slik domsslutning:

"A, født 0.0.1986, dømmes for overtredelse av straffeloven (2005) § 282 bokstav a, straffeloven (2005) § 272, jf. § 271 og straffeloven (2005) § 351 første ledd til en straff av fengsel i ett år, jf. straffeloven (2005) § 79 bokstav a. Han har krav på fradrag for tre dagers varetekt.

A frifinnes etter tiltalebeslutningen pkt. IV."

(3) Dommen ble forkynt for ham ved fremmøteforkynning i tingretten den påfølgende dagen. Det fremgår av skjemaet for forkynningen at han tok betenkningstid, og at han ble gjort kjent med at ankefristen utløp den 7. februar 2017.

(4) As forsvarer meddelte skriftlig til Vest politidistrikt at A hadde anket. Dette skrivet er udatert, men er etter det opplyste poststempelt den 14. februar 2017, altså en uke etter at ankefristen utløp. Forsvarer inngav i tiden deretter ytterligere to skriv og bad om at anken ble fremmet.

- (5) Hordaland statsadvokatembeter oversendte anken til Gulating lagmannsrett den 20. mars 2017. I oversendelsespåtegningen ble det henvist til møtende aktors merknader til domfeltes anke. Disse merknadene var gitt i et eget påtegningsark datert 15. mars 2017. I merknadene til anken var det nedlagt påstand om at anken over tingrettens dom ble avvist, noe statsadvokaten sluttet seg til.
- (6) Gulating lagmannsretten avsa den 23. mars 2017 kjennelse med slik slutning:
- "Anken avvises."**
- (7) Det ble i kjennelsen lagt til grunn at anken var for sen og at domfelte kunne lastes dette.
- (8) A har anket kjennelsen til Høyesterett. Det anføres at det foreligger saksbehandlingsfeil ved at lagmannsretten tok stilling til anken uten at forsvarer hadde fått kopi av aktors merknader. Det hevdes at forsvarer ikke hadde noen reell mulighet til å imøtegå påtalemyndighetens anførsler og at dette er et brudd på kontradiksjonsprinsippet som må lede til at kjennelsen oppheves.
- (9) A har nedlagt slik påstand:
- "Gulating lagmannsretts beslutning av 23. mars 2017 oppheves."**
- (10) "Beslutning" antas å være feilskrift for "kjennelse."
- (11) *Påtalemyndigheten* har anført at det i anken til Høyesterett ikke er kommet frem noe nytt av betydning og har gitt uttrykk for at anken må nektes fremmet.
- (12) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at avvisningskjennelsen er avsagt av lagmannsretten som første instans. Utvalget har dermed full kompetanse.
- (13) Spørsmålet for utvalget er om hensynet til kontradiksjon innebærer at avvisningskjennelsen må oppheves, jf. straffeprosessloven § 385, jf. § 343 første ledd. Det sentrale er at aktors merknader til anken over tingrettens dom ikke ble gjort kjent for forsvarer før lagmannsretten behandlet anken.
- (14) Kravene til kontradiksjon og likebehandling innebærer at partene i tillegg til å få seg forelagt de faktiske opplysninger som påberopes, må få anledning til å uttale seg om hverandres faktiske og rettslige argumentasjon, se Rt-2015-619 avsnitt 13. Samme sted uttaler ankeutvalget at "[d]et er i utgangspunktet opp til parten å avgjøre om det er påkrevd med uttalelse, se EMDs dom 3. juni 2003 i saken Walston mot Norge avsnitt 58. Dette innebærer at retten også må sørge for at motparten er gitt anledning til å kommentere en uttalelse som inneholder faktisk eller rettslig argumentasjon." Under henvisning til blant annet Rt-2014-2 avsnitt 10 fastslår utvalget i avsnitt 14 at "[d]et stilles små krav til sannsynligheten for at brudd på kontradiksjons- og likebehandlingsprinsippet vil ha virket inn på avgjørelsens innhold".
- (15) Aktors merknader til As anke er på omkring to sider. En del er informasjon og synspunkter som forsvarer måtte forutsettes å være kjent med fra før, blant annet om saksgangen, As norskkunnskaper, og at det ikke ble benyttet tolk under politiavhør og i tingretten. Merknadene inneholder imidlertid også imøtegåelse av argumentasjon forsvareren har fremført i støtteskrivet for å begrunne at domfelte ikke var å laste for at ankefristen ble oversittet.

- (16) Det er på det rene at forsvareren ikke var kjent med aktors merknader før lagmannsretten avviste anken. Det er videre på det rene at forsvareren gjennom kopi av statsadvokatens påtegning fikk kjennskap til at merknadene forelå. Etter det opplyste innkom imidlertid påtegningen til forsvarerens kontor samme dag som lagmannsretten avsa sin kjennelse. Forsvareren var derfor i praksis avskåret fra å kreve innsikt i aktors merknader – enn si kommentere dem – før avvisningen ble besluttet.
- (17) Høyesterett har i en rekke avgjørelser lagt til grunn at retten ikke behøver å gi motparten frist for å kommentere en uttalelse, men at retten ikke kan avgjøre saken før motparten har hatt en reell mulighet til å uttale seg, eventuelt til å be om frist for dette, se også Rt-2015-619 avsnitt 18. I saken her er dette kravet til saksbehandlingen ikke ivaretatt.
- (18) Utvalget tar ikke stilling til om denne saksbehandlingsfeilen har innvirket på innholdet av lagmannsrettens kjennelse. Det avgjørende er om "det kan antas at feilen kan ha innvirket" på kjennelsens innhold, jf. straffeprosessloven § 343 første ledd. Som nevnt, stilles det små krav til sannsynligheten for slik innvirkning ved brudd på kontradiksjons- og likebehandlingsprinsippet.
- (19) Utvalget finner etter dette at lagmannsrettens avisningskjennelse må oppheves.
- (20) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Espen Bergh
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Knut Kaasen
(sign.)

Riktig utskrift: